

Celem projektu jest próba ustalenia i wypracowania metodologicznych reguł wykorzystywania peerelowskich listów do władz centralnych jako ródła do badań historii społecznej oraz interdyscyplinarna i wieloaspektowa analiza treści listów napływających do czterech wybranych instytucji państwowych (Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Urzędu Rady Ministrów, Kancelarii Rady Państwa, Polskiego Radia i Telewizji)

W ramach prac projektowych przeprowadzone zostaną szczegółowe kwerendy archiwalne i prasowe. Analizom poddane zostaną także materiały audiowizualne (w tym listy wykorzystywane w powojennych audycjach radiowych). W oparciu o tak zgromadzony materiał przeprowadzona zostanie analiza treści nadsyłanej korespondencji. Podjęta zostanie m.in. próba ustalenia hierarchii problemów istotnych dla społeczeństwa polskiego w kolejnych okresach historii PRL. Traktując listy jako specyficzny i wariant form dwustronnej komunikacji między społeczeństwem i władzą, podjęta zostanie próba odtworzenia mechanizmów realizacji jej funkcjonowaniem. Interdyscyplinarny skład zespołu badawczego umożliwi również przeprowadzenie specjalistycznych badań nad sferą języków listów. Realizacja zadań z wymienionych zadań badawczych uwzględni także perspektywę dynamiczną a prowadzone badania koncentrować się będą przede wszystkim na aspekcie zmian zachodzących w całym okresie PRL.

Refleksja metodologiczna nad ródłem epistolograficznym, wypracowanie metod pracy z tego typu ródłem historycznym, wyszczególnienie jego słabości i mocnych stron, szczegółowe opisanie zakresu poruszanych w nim problemów wraz ze stworzeniem pomocnego w pracy badawczej historyków i przedstawicieli innych nauk humanistycznych przewodnika po ogromnych zasobach listów pisanych po wojnie do instytucji centralnych stanowi będącym ważnym, praktycznym narzędziem ułatwiającym dalsze prace ze wskazanymi ródłami. Tak zaprojektowane prace zespołu badawczego przyczynią się nie tylko do rozwoju metodologii badań nad historią Polski po 1945 r. ale również stanowiącym ważny wkład w studia praktyczne nad powojenną historią społeczną i kulturą naszego kraju.

Upowszechnienie wyników planowanych badań odbywać się będzie za pośrednictwem planowanych publikacji a także poprzez prowadzoną w języku polskim i angielskim stron internetowych projektu, stanowiącą jednocześnie miejsce wymiany informacji i nawiązywania kontaktów z innymi badaczami zajmującymi się analogicznymi rodzajami ródła masowych, wytworzonych przez społeczeństwa pozostałych krajów bloku wschodniego.

Powody podjęcia tematyki badawczej;

Podjęcie wyżej zarysowanej problematyki badawczej wynika z faktu, iż wykorzystanie powojennych masowych ródła epistolograficznych w polskiej historiografii wciąż jest stosunkowo rzadkie i ma zwykle charakter uzupełniający. Takie podejście badaczy wynika z jednej strony z rozproszenia materiału ródłowego, z drugiej zaś wiąże się z jego nadmiarem i brakiem problemowego uporządkowania. Szczególnie to ostatnie sprawia, że nierzadko unikatowe i wiele wnoszące do szczegółowych badań historycznych listy (np. wytworzone przez marginalizowane mniejszości lub grupy tzw. wykluczonych) dla wielu badaczy prowadzących badania pod kątem monografii problemowych, są niezwykle trudne bądź ze względów czasowych, niemożliwe do odnalezienia.

Także sama zróbnicowana forma listów i towarzysząca im, na ogół bardzo zła dokumentacja uzupełniająca (kopie innych listów, adnotacje urzędnicze, powiązana ze sprawą korespondencja między różnymi instytucjami, wycinki prasowe, relacje świadków, itp.) naszczca wiele dodatkowych problemów natury warsztatowej - wymaga z jednej strony konieczności wypracowania oryginalnej i rzetelnej metody badawczej, z drugiej zaś stawia przed historykiem analizującym materiały epistolograficzne nowe pytania, które dotychczas nie były przedmiotem szerszej historycznej refleksji.